
Wystąpienia i oświadczenia
senatorów
przekazane do publikacji,
nie wygłoszone
podczas 51. posiedzenia Senatu

Wystąpienie
senatora Zdzisława Jarmużka
w debacie nad projektem ustawy
o zaspokajaniu ze środków Funduszu Gwarantowanych
Świadczeń Pracowniczych niektórych świadczeń
przysługujących emerytom i rencistom

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ustawa o zaspokajaniu ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych niektórych świadczeń przysługujących emerytom i rencistom jest aktem normatywnym o charakterze wybitnie interwencyjnym. Chodzi tu bowiem o jednorazowe dostarczenie środków, które pozwolą niewypłacalnemu pracodawcom na zrealizowanie określonych przez ustawę uprawnień emerytalnych, zwłaszcza deputatów węglowych.

Potrzeba wprowadzenia rozwiązania, które umożliwiłoby wywiązanie się pracodawcy z przejętych wcześniej zobowiązań zakładu, jest oczywiście społecznie uzasadnione. Nie od dziś wiadomo, że mimo licznych regulacji prawnych sytuacja materialna emerytów i rencistów jest w wielu wypadkach nie do pozazdroszczenia. Deputaty węglowe stanowią poważną pozycję w budżetach domowych wymienionych grup społecznych.

Pracodawca może oczywiście próbować usprawiedliwiać się zaniechaniem przekazywania na ten cel środków z budżetu. Cóż jednak to może obchodzić emeryta czy rencistę, który posiada określone uprawnienia i żąda ich realizacji? Dlatego podkreślam jeszcze raz, że jednorazowe dofinansowanie zainteresowanych podmiotów ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ma głębokie uzasadnienie społeczne.

Wysoka Izbo! Kwestia, którą tu dziś omawiamy, stanowi, moim zdaniem, drobny fragment dużo szerszego problemu, jakim jest organizacja systemu zaopatrzenia emerytalnego i rentowego. W czasach, gdy gospodarka kierowana była centralnie, podział obowiązków między ZUS (świadczenia pieniężne) i zakład pracy (świadczenia w naturze) nie budził wątpliwości, gdyż po prostu funkcjonował. Obecnie, jak widać, system ten stał się po prostu niewydolny. Dlatego uważam, że uchwalenie ustawy jest ze wszech miar słuszne, ale powinno mu towarzyszyć zintensyfikowanie prac nad nowym systemem rent i emerytur. O potrzebie podjęcia działań w tym kierunku świadczy choćby ostatni akapit uzasadnienia projektu ustawy, w którym czytamy, że trudno jest oszacować skutki finansowe, bowiem nie można przewidzieć jak liczna będzie grupa uprawnionych podmiotów, które wystąpią z wnioskiem o wypłatę świadczeń. Tak więc uchwalając ustawę, rozdysponujemy środki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nie wiedząc w jakiej wysokości.

Wysoka Izbo! Wnosząc o przyjęcie ustawy bez poprawek, jeszcze raz z całą mocą podkreślam, że sam fakt, iż ją uchwalamy powinien się stać przyczyną maksymalnego zintensyfikowania prac nad nowym systemem rent i emerytur. W przeciwnym razie niedługo możemy znów otrzymać projekt ustawy, który będziemy zmuszeni potraktować jako pilny.

Wystąpienie
senatora Zbigniewa Kulaka
w debacie nad projektem ustawy
o zaspokajaniu ze środków Funduszu Gwarantowanych
Świadczeń Pracowniczych niektórych świadczeń
przysługujących emerytom i rencistom

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Zabieram głos w dzisiejszej debacie, gdyż czuję się specjalnie związany z omawianą dzisiaj ustawą.

Pragnę przypomnieć, że jesienią 1993 roku podczas prac w Senacie wraz z senatorem Jerzym Cieślakiem i panią marszałek Zofią Kuratowską znaleźliśmy merytoryczny błąd w tekście tej ustawy, który powodował, że przyjęcie jej w wersji sejmowej czyniło ustawę martwą. W wyniku sprzeczności między dwoma artykułami, żadne składki nie wpływałyby na rzecz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ustawa ostatecznie weszła w życie w poprawionej wersji i dzisiaj trafia pod obrady w celu dokonania w niej zmian rozszerzających możliwości jej stosowania. Od wejścia ustawy w życie obserwujemy, że wpływy na wspomniany fundusz rosną znacznie szybciej niż wypłaty. Wysokość obciążeń pracodawców była już dwukrotnie obniżana rozporządzeniami ministra pracy i polityki socjalnej. Obecnie stanowi ona 0,2% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Zdaniem resortu, ewentualna kolejna obniżka wysokości składek wiązałaby się z nieopłacalnością utrzymywania całego systemu poboru tych środków.

Wszyscy zdajemy sobie sprawę z podstawowych zasad ekonomicznych, z tego, że obciążenia podatkowe tłumią działalność i aktywność podmiotów gospodarczych. Realizacja omawianej ustawy także stanowi takie właśnie obciążenie. Z drugiej strony jednak, po półtorarocznym okresie działania ustawy, jest ona oceniana korzystnie i stanowi fragment realizacji deklaracji przedwyborczych partii koalicyjnych. Jestem przekonany, że przy stałym, a nawet rosnącym dopływie środków na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych można zaakceptować rozszerzenie katalogu sytuacji, w których środki funduszu zgodnie z ogólnym założeniem ustawy będą wypłacane.

W tej sytuacji, po wyjaśnieniu drobnych wątpliwości w trakcie prac komisji, będę głosował za uchwaleniem ustawy bez poprawek.

Wystąpienie
senatora Henryka Maciołka
w debacie nad projektem ustawy
o zaspokajaniu ze środków Funduszu Gwarantowanych
Świadczeń Pracowniczych niektórych świadczeń
przysługujących emerytom i rencistom

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Bez względu na system społeczno-gospodarczy obowiązkiem państwa i jego polityki jest wpływ na kształtowanie warunków życia społeczeństwa, a tym samym na kształtowanie ludzkich postaw, zachowań i stosunków międzyludzkich.

Poprzez działania przeciwstawiające się powstawaniu i narastaniu niezawinionych i niezasłużonych różnicowań społecznych, działania interwencyjne hamujące czy łagodzące skutki społecznie niekorzystnych i szkodliwych sytuacji państwo realizuje obowiązek pomocniczości, o który również nieustannie dopomina się społeczna nauka Kościoła.

W obecnych warunkach wolnego rynku dosyć częstym wypadkiem staje się niewypłacalność pracodawcy. Niewypłacalność jest tym rodzajem ryzyka gospodarczego, z którym musi liczyć się i pracodawca, i pracobiorca. Jednak trudności finansowe przedsiębiorców najdotkliwiej odczuwają pracownicy, którym można zawiesić należne świadczenia.

Wychodząc z założenia, że w każdej, nawet obiektywnie trudnej sytuacji, należy się pracownikowi ochrona i pomoc w dążeniu do zaspokojenia jego interesów jako wierzyciela, powołano decyzją parlamentu Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Jest to w chwili obecnej niezbędny instrument łagodzenia napięć w procesie restrukturyzacji gospodarki, a utworzony ze składek pracodawców, jest wyrazem ich grupowej solidarności i odpowiedzialności.

Omawiana dzisiaj ustawa daje możliwość korzystania z funduszu również emerytom i rencistom. Dotyczy to tych emerytów i rencistów, którzy przed 1987 r., zawierając umowę o pracę, zawarli jednocześnie – z zakładem, który w ówczesnej postaci już nie istnieje – określoną umowę ubezpieczeniową o świadczenia. Umowa musi być dotrzymana i dobrze się stało, że zostaje to ujęte w formie ustawowej, z wyraźnym określeniem, kto w interesie obecnych emerytów i rencistów ma występować do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zaspokojenie przysługujących im świadczeń.

Omawiana ustawa będzie jedną z pakietu ustaw stanowiących pakt o przedsiębiorstwie państwowym. Z aprobatą należy przyjąć fakt, że dotyczy ona właśnie byłych pracowników, których dochodzenie praw do umownych świadczeń w chwili obecnej jest z wielu przyczyn utrudnione.

Jest to dowodem dbałości i troski państwa o interesy każdej z warstw społecznych. Będę głosował za przyjęciem ustawy.